

7/33479
GA 69

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-954/1483/2633
Konu : Yazılı soru önergesi

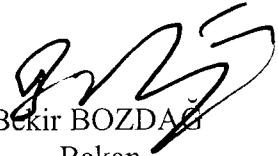
01 / 07 / 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 21/11/2013 tarihli ve 43452547-120.07-151244 sayılı yazı,
b) 04/12/2013 tarihli ve 5025/9722 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Tunceli Milletvekili Hüseyin Aygün tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/33479 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-954/1484/2634
Konu : Yazılı soru önergesi

01/07/2014

Sayın Hüseyin AYGÜN
Tunceli Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/33479 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumları da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır. Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde “işkenceye karşı sıfır tolerans” politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi, bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Ceza infaz kurumları, hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

II- Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları arasında düzenlenen Protokolün, "Muayenelerde güvenliğin ve hasta mahremiyetinin sağlanması" başlıklı 38. maddesinde belirtilen; ceza infaz kurumu müdürlüğü bulunan yerlerdeki hastanelerde firara karşı engellerin bulunduğu muhafazalı muayene odalarının oluşturulacağı, hükümlü ve tutukluların hastanelerde muayenelerinin, firara karşı, engellerin bulunduğu muhafazalı odalarda yapılacağı, jandarmanın muayene esnasında oda dışında bulunacağı ve gerekli güvenlik tedbirlerini alacağı, doktorun yazılı olarak talep etmesi hâlinde jandarmanın muayene odasında bulunacağı, ancak, hükümlü ve tutukluların muayene esnasında yaptıkları her türlü mevzuata aykırı taleplerin ilgili sağlık personeli tarafından anında jandarma devriye komutanına bildirileceği, hastanelerde tutuklu ve hükümlüler için muhafazalı muayene odaları yapıncaya kadar jandarmanın muayene odasında bulunacağı ve doktorla hasta arasında geçecek konuşmaları duymayacak uzaklıkta koruma tedbiri alacağı hükmü gereğince işlem yapılmaktadır.

Tutuklu ve hükümlülerin sağlık kuruluşlarına sevk işlemleri ile muayene ve tedavileri sürecindeki gerekli güvenlik önlemlerinin alınması ve hasta mahremiyetinin sağlanması konularında, Bakanlığımızın uygulamaya yönelik bir görev ve takdir yetkisi bulunmamakla birlikte, sevk ve güvenlikten sorumlu görevliler tarafından yukarıda değinilen Protokol hükümleri doğrultusunda işlem yapılmaktadır.

Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakli sırasında kaçmalarını önlemek amacıyla kelepçe takılması, sevk edilenin koluna girilmesi, yeter sayıda personel ile etrafında çember oluşturulması gibi sağlığa zarar vermeyecek şekilde gerekli bütün önlemler jandarma görevlileri tarafından alınmaktadır.

III- 5275 sayılı Kanun gereğince, ceza infaz kurumlarının türlerine göre tahsisi ile hükümlü

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

ve tutukluların nakil işlemleri, ortak etkinlikler, güvenlik, diğer işlemler ve dışarıdan sağlanan hizmetlerle ilgili usul ve esasları göstermek, mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulamada ortaya çıkan sorunları gidermek amacıyla, Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 22/01/2007 tarihli 45/1 Nolu Genelgenin, "Ortak Etkinlikler" başlığını taşıyan Üçüncü Bölümü toplam 14 maddeden oluşmakta ve bütün ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların ortak alan etkinliklerinden yararlanma esaslarını düzenlemektedir.

Söz konusu Genelgenin 13. maddesine göre, güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutuklular, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebilmektedir.

Sohbet ve diğer ortak etkinliklerden yararlanacak hükümlü ve tutuklular, işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılarak, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve çalışma ile sohbet dâhil diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilmektedirler. Programın süresi ve katılacak hükümlü ve tutuklu sayısı her programın özelliği, güvenlik şartları ve kurumun imkânları dikkate alınarak belirlenmektedir. Mevzuat gereği tehlikeli vasıftaki hükümlü ve tutukluların barındırıldığı yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında ve diğer kurumların yüksek güvenlikli bölümlerinde, sohbet dâhil tüm ortak etkinlikler 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde yürütülmektedir.

Ceza infaz kurumlarında, sohbet süresine odaklı bir infaz sistemi yerine, hükümlü ve tutukluların sosyalleşmesi için sohbet dâhil tüm ortak alan etkinliklerinin artırılmasına yönelik olarak çalışmalar yürütülmektedir.

IV- Ceza infaz kurumu personeline yüklenen iç güvenlik, denetim ve gözetim yükümlülüklerinin daha sağlıklı yerine getirilmesi, hükümlü ve tutukluların birbirlerine, ceza infaz kurumlarında görevli personelin hükümlü ve tutuklulara karşı davranışlarının kontrolü amacıyla, önleyici bir tedbir olarak ceza infaz kurumlarında ortak kullanım alanları kameralarla izlenmektedir.

Tutuklu ve hükümlülerin ortak yaşam alanlarının kayıt altına alınması, açık ceza infaz kurumları ile kapasitesi düşük ilçe ceza infaz kurumları dışındaki ceza infaz kurumlarında uygulanmaktadır. Ortak yaşam alanlarının kayıt altına alınmasına ilişkin uygulama, salt kadın hükümlü ve tutuklulara yönelik bir uygulama değildir. Hükümlü ve tutukluların oda, koğuş, tuvalet ve banyo gibi özel yaşam alanları da bu uygulamanın dışında bulunmaktadır.

Hükümlü ve tutukluların ortak yaşam alanlarına ilişkin görüntü ve kayıtlar, sadece merkez kontrol odası görevlilerince izlenebilmektedir. Kayıtlar, başka bir kimsenin göremeyeceği ve kayıt altına alamayacağı bir ortamda muhafaza edilmektedir.

V- 5275 sayılı Kanunun "Hükümlülerin Nakilleri" başlıklı dokuzuncu bölümünün "Nakiller" kenar başlıklı 53., "Kendi istekleri ile nakil" kenar başlıklı 54., "Disiplin nedeniyle nakil" kenar başlıklı 55., "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. ve "Hastalık nedeniyle nakil" kenar başlıklı 57. maddelerinde, nakillerin nasıl yapılacağı hususu ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Ceza infaz mevzuatımızda "sürgün" şeklinde bir uygulama bulunmamakta olup, başta zorunlu nakiller olmak üzere, hükümlü ve tutuklular adı geçen Kanunda ve diğer mevzuatta sayılan nedenlerle bulundukları ceza infaz kurumlarından başka ceza infaz kurumlarına nakledilmektedirler. Başka ceza infaz kurumuna sevk edilen hükümlü ve tutukluların sevklerinden önce gerekli sağlık kontrolleri yapılmakta ve güvenlik önlemleri alındıktan sonra sevk işlemleri gerçekleştirilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, mevzuat hükümleri çerçevesinde, kapasitesi yoğun olan ceza infaz kurumlarından kapasitesi uygun olan ceza infaz kurumlarına nakledilmekte olup, hükümlü ve tutukluların ailelerine yakın ceza infaz kurumlarında barındırılmaları bazen mümkün olamamaktadır.

VI- Malatya Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta,

1- Adı geçen Ceza İnfaz Kurumunda ziyaretçilerin üst ve eşya aramasında ince arama yapılması, kaldıkları odaya idare tarafından masa ve sandalye verilmemesi, haftalık sohbet haklarının engellenmesi, sportif faaliyetlerden yararlandırılma süresinin kısıtlanması, jandarmanın ters kelepçe takması, kurum dışına çıkartılırken jandarmanın kol saatlerini çıkartması gibi çeşitli iddialar ileri süren 16 hükümlü ve tutuklunun 25/10/2013 tarihinde, 1 hükümlünün 31/10/2013 tarihinde, 1 hükümlünün 04/11/2013 tarihinde açlık grevi eylemine başladığı, ancak, açlık grevi eylemi yapan toplam 18 hükümlü ve tutuklunun 06/11/2013 tarihinde eylemlerini sonlandırdığı,

2- Asayiş, güvenlik, kapasite nedeniyle ve istek üzerine toplam 44 hükümlü ve tutuklunun Malatya E Tipi Ceza İnfaz Kurumundan soru önergesinde söz edilen ceza infaz kurumları da dâhil olmak üzere başka çeşitli ceza infaz kurumlarına nakledildikleri, nakillerde açlık grevi eyleminin herhangi bir belirleyici rolünün bulunmadığı,

3- Hükümlü ve tutukluları ziyâret amacıyla gelenlerin mevzuat hükümleri gereğince duyarlı kapıdan ikaz sinyali verdirmeden kuruma giriş yapmak zorunda oldukları, giriş esnasında duyarlı kapıda sinyal sesinin kesilmemesi durumunda elle aramayı kabul etmeleri durumunda kuruma kabul edildikleri, bu uygulamayı kabul etmeyen kişilerin kuruma alınmadığı, ziyaretçilerin üzerinde bulunan metal veya diğer eşyaların x-ray cihazından geçirilerek kuruma alındığı,

4- Ortak kullanım alanları ve ring araçlarında yapılan kamera kayıtlarının hükümlü ve tutukluların özel yaşam alanını kısıtlamadığı, hükümlü ve tutukluların kullandıkları tuvalet, banyo ve yatakların kameraların görüntü alanı dışında bırakıldığı,

Bildirilmiştir.

VII- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

1- 14/02/2014 tarihi itibarıyla, Rize L Tipi, Balıkesir L Tipi, Karabük T Tipi, Osmaniye T Tipi, Bilecik M Tipi, Bolu T Tipi, Bafra T Tipi, Antalya L Tipi, Maltepe 3 Nolu L Tipi, Kocaeli 1 Nolu T Tipi, Trabzon E Tipi, Pozantı M Tipi, Adana F Tipi, Tokat T Tipi, Ümraniye T Tipi, İzmir 1 Nolu T Tipi, Çorum L Tipi, İzmir 4 Nolu T Tipi, Yozgat E Tipi, İskenderun M Tipi, Edirne F Tipi, Pınarhisar Kapalı ceza infaz kurumlarında adlî suçtan hükümlü ve tutuklu olarak kalan toplam 32 kişinin açlık grevi eyleminde olduğu,

2- 01/01/2013-03/11/2013 tarihleri arasında, hükümlü, tutuklu ve yakınları ile çeşitli merciler tarafından Bakanlığımıza yapılan başvurular üzerine, hükümlü ve tutuklulara ceza infaz kurumu görevlilerince keyfî uygulama ve psikolojik baskı yapıldığı iddialarıyla ilgili olarak toplam 265 kişi, hükümlü ve tutukluların sohbet faaliyetlerinin engellendiği iddialarıyla ilgili olarak ise toplam 42 kişi hakkında adlî ve idarî soruşturma başlatıldığı,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan